

เอกสารประกอบการบรรยายครั้ง ๘

วิชายืม คำประกัน จำนอง จำน่า

สมัยที่ ๗๕ ปี ๒๕๖๕

โดย

วิวัฒน์ ว่องวิวัฒน์ไวยะ

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกอง

ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

บางส่วนอ้างอิงจากคำบรรยายเนติฯ ภาคกลางวันของท่าน อ.ปัญญา ถนอมรอด

คำำำ

๑. บททั่วไป (ม.๖๘๐ - ๖๘๕/๑)
๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (เรียกผู้คำำชำระหนี้)(ม.๖๘๖)
๓. สิทธิและโทษของผู้คำำ (ม.๖๘๗ - ๖๙๖)
๔. ความระงับ (หลุดพ้นหรือเลิก)(ม.๖๙๗ - ๗๐๑)

คำฯ

๓. สิทธิและโทษของผู้คำฯ (๕+๑)

๑) สิทธิไม่ชำระก่อนกำหนด(ม.๖๘๗)

๒) สิทธิเกียงฯ (ม.๖๘๘ – ๖๙๐)

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ตน.(ม.๖๙๑)

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ (ม.๖๙๔)

๕) สิทธิไต่เบี่ย (ม.๖๙๓, ๖๙๕, ๖๙๖)

๖) โทษของผู้คำฯ (ม.๖๙๒)

๖) โทษของผู้ค้าฯ (ม.๖๕๒)

มาตรา ๖๕๒ อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้

ย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้าประกันด้วย

มาตรา ๑๕๓/๑๔ อายุความย่อมสะดุดหยุดลงในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ลูกหนี้รับสภาพหนี้ต่อเจ้าหนี้ตามสิทธิเรียกร้องโดยทำเป็นหนังสือรับสภาพหนี้ให้ชำระหนี้ให้บางส่วน ชำระดอกเบี้ย...

มาตรา ๑๕๓/๑๕ เมื่ออายุความสะดุดหยุดลงแล้ว ระยะเวลาที่ล่วงไปก่อนหน้านี้ไม่นับเข้าในอายุความ

เมื่อเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงสิ้นสุดเวลาใด ให้เริ่มนับอายุความใหม่ตั้งแต่นั้น

จน.

ปีที่เก่า คำ ทำหนังสือรับสภาพหนี้

คำ

นี้

๖) โทษของผู้ค้าฯ (ม.๖๕๒)

เหตุให้อายุความสะดุดหยุดลง ม.๑๕๓/๑๔
เช่น ถน.ไปชำระหนี้บางส่วน (ก่อนขาด
อายุความ) ผลตาม ม.๑๕๓/๑๕ เริ่มนับ
อายุความใหม่(ฎ.๒๕๐๓/๕๑, ๑๔๐๑๓/๕๘)
และเป็นโทษเฉพาะผู้ค้าฯ (ฎ.๔๘๕๓/๔๕,
๑๐๐๕๕/๕๘, ๑๔๒๘๑/๕๘)

แต่ถ้าเป็นเพียงการรับสภาพความรับผิดชอบ

ไม่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง

ฎ.๑๔๒๘๕/๕๘ หนังสือรับว่าเป็นหนี้
(ทำหลังขาดอายุความ) จึงเป็นเพียงการ
รับสภาพความรับผิดชอบโดยมีหลักฐานเป็น
หนังสือ ไม่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง
และไม่เป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกันตามมาตรา
๑๕๓/๒๘ วรรคสอง (เนติ)

๖) โทษของผู้ค้าฯ (ม.๖๕๒)

มาตรา ๑๕๓/๒๔ เมื่ออายุความครบกำหนดแล้ว
ลูกหนี้จะสละประโยชน์แห่งอายุความนั้นเสียก็ได้
แต่การสละประโยชน์เช่นว่านี้ไม่มีผลกระทบ
กระเทือนสิทธิของบุคคลภายนอกหรือผู้ค้าประกัน
- ดน.สละประโยชน์แห่งอายุความ (ม.๑๕๓/๒๔)
(ทำหัดขาดอายุความ) ไม่มีผลกับผู้ค้าฯ ผู้ค้าฯ ยัง
ยกอายุความขึ้นสู้ได้ (เทียบ ฎ.๗๔๕๔/๔๕)

จน.

ปีที่เก่า คำ ทำหนังสือรับสภาพหนี้

คำ + แดง | 1 | 2
รวมกันดู | คำ ๆ | คำ ๆ

๖) โทษของผู้ค้าฯ (ม.๖๕๒)

มาตรา ๖๕๒ เป็นโทษที่ร้ายแรงซึ่งตกหนักแก่ผู้ค้าประกันยิ่งกว่าตัวลูกหนี้ชั้นต้นด้วยกันเสียอีก กล่าวคือ การที่อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้ชั้นต้นคนหนึ่งจะไม่ใช่โทษแก่ลูกหนี้ชั้นต้นอีกคนหนึ่งแม้ร่วมกันรับผิดชอบก็ตาม (อายุความสะดุดหยุดลงย่อมเป็นไปเพื่อคุณและโทษแต่เฉพาะแก่ลูกหนี้คนนั้นเท่านั้นตามมาตรา ๒๕๕) แต่การที่อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้ชั้นต้น ย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้าประกันด้วย และในทางกลับกันการที่ผู้ค้าประกันคนหนึ่งทำให้อายุความสะดุดหยุดลงกลับไม่มีผลถึงอายุความของลูกหนี้ชั้นต้นคือไม่ทำให้อายุความลูกหนี้ชั้นต้นสะดุดหยุดลงแต่อย่างใดเลย และไม่เป็นโทษแก่ผู้ค้าประกันรวมคนอื่น (ฎ.๑๔๒๘๑/๒๕๕๘)

ม.๖๕๒

จน.

ปีที่เก่า คำ ทำหนังสือรับสภาพหนี้

คำ

ฎ

1

2

คำฎ คำฎ

๖) โทษของผู้ค้าฯ (ม.๖๕๒)

อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้

ยอมเป็นโทษแก่ผู้ค้าประกัน

ฉ.๓๑๐๔/๕๘ การที่อายุความสะดุดหยุดลง
เป็นโทษแก่ลูกหนี้ชั้นต้นยอมเป็นโทษแก่
ผู้ค้าประกันด้วยตามมาตรา ๖๕๒

ฎ.๔๖/๓๘ จำนวนที่ ๑ (ลูกหนี้) ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง
แม้จะมีข้อสัญญาระบุว่าจำนวนที่ ๒ ผู้ค้ำประกันยอมรับผิด
ในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ด้วยก็ตาม (ปัจจุบันมีเพียง
ผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลเท่านั้นที่จะยอมรับผิดอย่าง
ลูกหนี้ร่วมได้) แต่เหตุอายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่
ลูกหนี้นั้น ย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกันด้วยตาม ม.๖๕๒
ซึ่งเป็นข้อยกเว้น ม.๒๕๕ จำนวนที่ ๒ จึงต้องร่วมรับผิด
กับจำนวนที่ ๑ (เนติฯ ๕๑)

ม.๖๕๒

จน.

ภายใน ๑ ปีหลังคำตาย ทายาทของคำ ทำหนังสือรับสภาพหนี้

คำ กู้ ค้ำภายใน ๑ ปี
เมื่อครบ ๑ ปี คำตาย
เจ้าหนี้รู้ว่าคำตาย

1
๑
คำ ฯ

ข้อระวังเกี่ยวกับการทำให้อายุความตามมาตรา ๑๗๕๔ สะดุดหยุดลง
ฎ.๑๘๘๓/๐๖ เมื่อบุคคลใดตายมรดกของบุคคลนั้นตกทอดแก่ทายาท
จำเลยที่ ๑ ผู้เป็นทายาทจึงตกเป็นลูกหนี้ที่โจทก์จะบังคับเอาตามสิทธิ
เรียกร้องที่มีอยู่ต่อผู้ตาย สำหรับทรัพย์สินที่ตกทอดแก่จำเลยที่ ๑
โดยสิ้นเชิง ดังนั้นเมื่อจำเลยที่ ๑ ได้ทำหนังสือรับสารภาพนี้ให้โจทก์
ไว้แล้ว อายุความเรียกร้องของโจทก์อันมีต่อเจ้ามรดกก็ได้เปลี่ยนมาเป็น
อายุความเรียกร้องอันมีต่อจำเลยที่ ๑ อายุความตามมาตรา ๑๗๕๔ ที่
มีให้เจ้าหนี้ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนด ๑ ปี นับแต่ความตายของเจ้ามรดก
จึงสะดุดหยุดลง อายุความสำหรับสิทธิเรียกร้องของโจทก์จึงต้องตั้งต้น
นับใหม่ตามอายุความแห่งมูลหนี้ คำว่ารับสารภาพนี้ก็มีความหมายบ่งชี้
อยู่ชัดแล้วว่า เป็นการรับสภาพหนี้ตามมูลหนี้ นั้น ๆ เมื่อมูลหนี้ในเรื่องนี้
เป็นหนี้ที่ต่อขึ้นโดยการกู้เงิน อายุความบังคับตามสิทธิเรียกร้องอันมีมูลหนี้
จากการกู้เงินนั้นย่อมมีกำหนด ๑๐ ปี หาอาจกลับไปใช้อายุความ ๑ ปี
สำหรับสิทธิเรียกร้องที่เจ้าหนี้มีอยู่แก่เจ้ามรดกได้ไม่

จน.

ปีที่เก่า 1 ทำหนังสือรับสภาพหนี้

ดำ + แดง	1	2
รวมกันดู	คำฯ	คำฯ

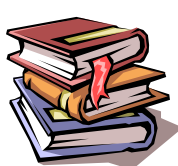

๖) โทษของผู้ค้าฯ (ม.๖๕๒)

- ผู้ค้าฯ ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง ไม่มีผลถึง ตน.(ฎ.๑๔๓๘/๔๐ เนติ ๖๑)
- ผู้ค้าฯ หลายคน ผู้ค้าฯ คนหนึ่งทำให้อายุความสะดุดหยุดลง ไม่มีผลถึง ผู้ค้าฯ รายอื่น และไม่มีผลถึง ตน.
(เทียบ ฎ.๑๔๒๘๑/๕๘, ๖๔๐๓/๖๑)

ผู้คำประกันทำให้อายุความสะดุดหยุดลงไม่มีผลถึงอายุความของลูกหนี้ชั้นต้น

ฎ.๑๔๓๘/๔๐ การที่ผู้คำประกันได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ชั้นต้นยอมทำให้อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ผู้คำประกัน แต่ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้ว่าให้มีผลไปถึงลูกหนี้ด้วยแม้ลูกหนี้ทั้งสองจะต้องรับผิดชอบกับผู้คำประกัน (ปัจจุบันมีเพียงผู้คำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลเท่านั้นที่จะยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมได้) กำหนดอายุความของลูกหนี้แต่ละคนก็ต้องเป็นไปเพื่อคุณและโทษเฉพาะแต่ลูกหนี้คนนั้นเท่านั้น การที่ผู้คำประกันชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ ลูกหนี้ทั้งสองยอมไม่ต้องถูกผูกพันในเรื่องอายุความสะดุดหยุดลง ฉะนั้นจึงไม่ทำให้อายุความที่เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องจากลูกหนี้ทั้งสองสะดุดหยุดลงด้วย (เนติ ๖๑)

เนติ ๖๑

นายพันผู้ใหญ่

เมื่อหนี้ถึงกำหนดได้ ๕ ปี
นายหมื่นชำระ ๑ แสน
อีก ๗ ปี นายพันมาฟ้อง

นายสิบ ผู้ ๑ ด้าน

+ จำนองที่ดิน

นายหมื่น คำฯ

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๑ ข้อ ๕ ธงคำตอบ... สำหรับ
กรณีความรับผิดของนายหมื่นผู้ค้ำประกันนั้น แม้นายหมื่น
ชำระหนี้บางส่วนทำให้อายุความในหนี้ตามสัญญาค้ำประกัน
สะดุดหยุดลงมีผลให้ไม่ขาดอายุความ แต่หนี้ตามสัญญาค้ำประกัน
เป็นหนี้อุปกรณ์เพื่อประกันการชำระหนี้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นหนี้ประธาน
เมื่อหนี้ประธานขาดอายุความ นายหมื่นผู้ค้ำประกันมีสิทธิตาม
มาตรา ๖๕๔ ที่จะยกข้อต่อสู้ของนายสิบเรื่องหนี้กู้ยืมเงิน
ขาดอายุความขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ ศาลต้องยกฟ้อง นายหมื่นจึง
ไม่ต้องรับผิดต่อนายพัน (เจ้าหนี้) (ฎ.๕๖๔/๑๒)

จน.

ปีที่เก่า 1 ทำหนังสือรับสภาพหนี้

คำ

ญ

1

2

คำ ๗ คำ ๗

**ผู้ค้าประกันร่วมคนหนึ่งทำให้อายุความสะดุดหยุดลง
ไม่เป็นโทษแก่ผู้ค้าประกันร่วมคนอื่น**

**ฎ.๖๔๐๓/๖๑ ม.๖๕๒ เป็นบทบัญญัติสันนิษฐานระหว่าง
ผู้ค้าประกันกับลูกหนี้ แต่ในระหว่างผู้ค้าประกันด้วยกัน
บทบัญญัติลักษณะผู้ค้าประกันมิได้กำหนดความรับผิดชอบ
ต่อกันไว้ ต้องใช้หลักทั่วไปตาม ม.๒๕๕ ซึ่งกำหนดว่า
อายุความของลูกหนี้ร่วมคนใดก็ย่อมเป็นไปเพื่อคุณและ
โทษแต่เฉพาะแก่ลูกหนี้คนนั้น แม้บริษัท ม.ผู้ค้าประกัน
คนหนึ่งชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ อายุความย่อมสะดุด
หยุดลงเฉพาะแก่บริษัท ม. เท่านั้น ห้ามมีผลถึงจำเลยซึ่ง
เป็นผู้ค้าประกันร่วมกับบริษัท ม. ไม่**

ม.๖๕๒

จน.

ปีที่เก่า คำ ทำหนังสือรับสภาพหนี้

คำ	๑	1	2	3
ฎ	คำ	คำ	คำ	จำนอง
				ที่ดิน

ฎ. ๒๖๕๖/๖๑ จำเลยที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๖ เป็นผู้จำนองที่ดิน
ประกันหนี้ของ ส.ซึ่งแม้ตามข้อตกลงการทำ ส.ญ.จำนอง
ระบุว่าจำเลยที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๖ ตกลงยินยอมร่วมรับผิดชอบ
ลูกหนี้ แต่เหตุอายุความสะดุดหยุดลงเป็นเรื่องเฉพาะตัว ส.
ยอมเป็นโทษแก่ ส. เท่านั้น ไม่มีผลถึงจำเลยที่ ๓ ที่ ๔ และ
ที่ ๖ ผู้จำนองด้วย ตาม ม.๒๕๕ ว.๒ จะถือว่าจำเลยที่ ๓ ที่ ๔
และที่ ๖ เปรียบเสมือนผู้ค้ำประกันตาม ม.๖๕๒ ไม่ได้

คำฯ

๔. ความระงับ (หลุดพ้นหรือเลิก)

๑) จน.กระทำให้ผู้คำฯ ไม่อาจเข้า
รับช่วงสิทธิอันให้ไว้แก่ จน. (ม.๖๕๗)

๒) หนังสือประธานระงับสิ้นไป (ม.๖๕๘)

๓) คำฯ กิจการเนื่องกันฯ ไม่จำกัดเวลา
ผู้คำฯ เลิกคราวอันเป็นอนาคต(ม.๖๕๙)

๔) คำฯ หนังสือชำระ ณ เวลาแน่นอน
จน.ยอมผ่อนเวลาให้แก่ ตน. (ม.๗๐๐)

๕) ผู้คำฯ ขอชำระเมื่อถึงกำหนดชำระ
จน.ไม่ยอมรับชำระหนี้ (ม.๗๐๑)

๕ สัทธี + ๑ โทษ

ก ก ฦ ฦ ฦ

๕ หตุต

ร ร ฦ ผ ม

คำา

ร. ตัวแรก รับช่วงสิทธิไม่ได้ (ม.๖๕๗)

ถ้าการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของ
เจ้าหนี้เอง เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกัน
ไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนอง จำนำ
หรือบุริมสิทธิอันได้ให้ไว้แก่เจ้าหนี้
แต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน
ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ
เพียงเท่าที่ตนต้องเสียหายเพราะการนั้น

คำา๗

ร. ตัวที่สอง ระงับ (ม.๖๕๘)

หนังสือประธานที่คำาประกันระงับ
ผู้คำาประกันหลุด เช่น ลูกหนี้
ชำระหนี้แล้ว เจ้าหนี้ปลดหนี้
แล้ว มีการแปลงหนี้ใหม่แล้ว
เป็นต้น

คำา ๑

ด. ตัวที่สาม เลิกคราวอันเป็นอนาคต (ม.๖๕๕)

หน้าที่คำาประกันเพื่อกิจกรรมเนื่องกันไป

หลายคราวไม่จำกัดเวลา ผู้คำาประกันมี

สิทธิบอกเลิกคราวอันเป็นอนาคตได้

โดยหลุดพ้นไม่ต้องรับผิดชอบคราว

ในอนาคต

คำา ๆ

ผ. ตัวที่สี่ ผ่อนเวลา (ม.๗๐๐)

หน้าที่คำาประกันมีกำหนด

เวลาชำระหนี้แน่นอนและ

เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่

ลูกหนี้ ผู้คำาประกันหลุด

คำา ๗

ม. ตัวที่ห้า ไม่ยอมรับชำระหนี้ (ม.๗๐๑)
เมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ผู้ค้ำประกัน
ขอปฏิบัติกิจการชำระหนี้ (แบบครบถ้วน
ถูกต้องทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอม
รับชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันหลุด

๑) ม.๖๕๗

ถ้าการกระทำของเจ้าหนี้เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้า
รับช่วงสิทธิจำนองหรือไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนำอันลูกหนี้
ได้ให้ไว้แก่เจ้าหนี้แต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน
ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบเท่าที่ตนต้อง
เสียหายเพราะการนั้นตามมาตรา ๖๕๗ (เนติ ๓๕, ๕๔, ๕๗)

สิทธิไถ่เบี้ย (ม.๖๕๓)

ม.๖๕๓ ผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้แล้ว
ย่อมมีสิทธิที่จะไถ่เบี้ยเอาจากลูกหนี้
เพื่อต้นเงินกับดอกเบี้ย...

อนึ่งผู้ค้ำประกันย่อมเข้ารับช่วงสิทธิ
ของเจ้าหนี้บรรดาหนี้ลูกหนี้ด้วย

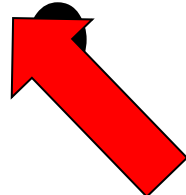

ม.๖๕๓ สิทธิไถ่เบี่ย

จน

1 ใช้หนี้แทน ๕๕๐,๐๐๐ บาท

(ต้น ๕๐๐,๐๐๐ ดอกเบี่ย ๕๐,๐๐๐)

คำ กู้ ๕ แสน

คืนภายใน ๑ ปี

ดอก ๑๐% ต่อปี

+ จำนองบ้าน

+ จำนารถยนต์

1

คำฯ

2

จำนอง

ที่ดิน

ม.๖๕๓

สิทธิไถ่เบีย (ม.๖๕๓)

- ม.๖๕๓ ไถ่เบียจาก ลน. ทั้งต้นและดอกเบียที่ผู้ค้าฯ ชำระไปแล้วและผู้ค้าฯ มีสิทธิเรียกดอกเบียผิคนัดหรือดอกเบียตามข้อตกลงจากต้นเงินที่ชำระไป เช่น จ่ายต้น ๕๐๐,๐๐๐ และ ดอก ๕๐,๐๐๐ จึงไถ่เบียได้ ๕๕๐,๐๐๐+ ดอก(ผิคนัดหรือตามข้อตกลง)จาก ๕๐๐,๐๐๐
- รวมถึงการที่ต้องเสียหายเพราะการค้ำประกันนั้น (ฎ.๕๕๗/๒๘, ๔๒๐๕/๔๐, ๓๕๕๔/๕๔, ๑๕๒๒/๕๘, ๑๑๕๕/๕๕)
- ต้องชำระแทน ลน.ไปแล้วจริง ๆ (ฎ.๓๘๓๐/๕๒, ๑๓๑๕-๒๐/๓๘)
- ผู้ค้าฯ รับช่วงสิทธิ จน.ทั้งประกันแห่งนี้ ตาม ม.๖๕๓ ว.๒ เช่น
จำนำ, จำนอง (เฉพาะทรัพย์สินของ ลน.) (ฎ.๑๓๓๓๗/๕๖ กลับแนว
เนติ ๓๐, ๔๐)) แต่ถ้าไม่ใช่ประกันแห่งนี้ไม่มีสิทธิ (ฎ.๑๐๗๐๐/๔๖)
- อายุความในการไถ่เบียคือ ๑๐ ปี ตาม ม.๑๕๓/๓๐ (ฎ.๔๕๗๘/๕๖)

จน

โจทก์ ใช้หนี้แทน ๑ ด้าน

จำเลยที่ ๑

กู้ ๑ ด้าน

โจทก์

ค้าฯ

๑ ด้าน

จำเลยที่ ๒

จำนองที่ดิน

๑ ด้าน

สิทธิไถ่เบี้ย (ม.๖๕๓)

ผู้ค้ำประกันรับช่วงสิทธิเจ้าหนี้ทั้งประกัน
แห่งนี้ตามมาตรา ๖๕๓ วรรคสอง
แต่ผู้ค้ำประกันจะรับช่วงสิทธิบังคับได้เฉพาะ
ทรัพย์จำนองหรือทรัพย์จำนำของลูกหนี้เท่านั้น
ผู้ค้ำประกันจะไปบังคับทรัพย์จำนองของผู้อื่น
ไม่ได้ (ฎ.๑๓๓๓๓/๕๖)

ฎ.๑๓๓๓๓/๕๖ การที่จำเลยที่ ๒ จำนองที่ดินของตนเพื่อประกันหนี้เงินกู้ที่
จำเลยที่ ๑ ต้องชำระให้แก่ธนาคาร ก. เจ้าหนี้ เป็นการให้สัญญาต่อเจ้าหนี้ของ
จำเลยที่ ๑ ว่า หากจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ก็ให้ธนาคารเจ้าหนี้ของจำเลยที่ ๑
บังคับจำนองเอาที่ดินของจำเลยที่ ๒ ได้ ต่างกับการค้ำประกันซึ่งโจทก์ผู้ค้ำ
ประกันสัญญาว่า ถ้าจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ โจทก์จะชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ของจำเลย
ที่ ๑ โดยยอมรับผิดเป็นลูกหนี้ร่วมกับจำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ ในกรณีของจำเลยที่ ๒
ต้องบังคับตามลักษณะจำนองซึ่งไม่มีบทบัญญัติให้นำ ม.๖๘๒ ว.๒ ในลักษณะ
ค้ำประกันมาใช้บังคับกับจำเลยที่ ๒ ให้ต้องรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับโจทก์ซึ่ง
เป็นผู้ค้ำประกัน อีกทั้งไม่ใช่กรณีผู้ค้ำประกันหลายคนยอมตนเข้าค้ำประกันหนี้
รายเดียวกันอันจะต้องรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกันตาม ม.๖๘๒ ว.๒ อันจะทำให้
โจทก์รับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้บังคับจำนองกับที่ดินของจำเลยที่ ๒ ได้
(สรุป โจทก์จะรับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้มาบังคับจำนองที่ดินของจำเลยที่ ๒ ไม่ได้)

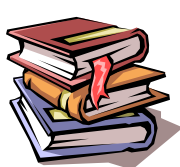
๑) ม.๖๕๗

- กรณีที่เจ้าหนี้ปลดจำนองหรือจำนำนั้น เฉพาะกรณีที่เจ้าหนี้ปลดจำนองหรือจำนำในทรัพย์สินจำนองหรือจำนำของลูกหนี้เท่านั้น จึงจะทำให้ผู้ค้ำประกันหลุด ถ้าเจ้าหนี้ปลดจำนองหรือจำนำในทรัพย์สินที่บุคคลอื่นนำมาประกันหนี้ ผู้ค้ำประกันไม่หลุด (ฎ.๑๓๓๓๗/๕๖)
- มาตรการนี้ลูกหนี้ต้องจำนองหรือจำนำให้แก่เจ้าหนี้ตั้งแต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน ถ้าลูกหนี้จำนองหรือจำนำภายหลังจากมีการทำสัญญาค้ำประกัน แม้เจ้าหนี้ปลดจำนองหรือจำนำให้ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันก็ไม่หลุด (เนติ ๗๓)

๑) ม.๖๕๗

ถ้าการกระทำของเจ้าหนี้เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้า
รับช่วงสิทธิจำนองหรือไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนำอันลูกหนี้
ได้ให้ไว้แก่เจ้าหนี้แต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน
ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบเท่าที่ตนต้อง
เสียหายเพราะการนั้นตามมาตรา ๖๕๗ (เนติ ๓๕, ๕๔, ๕๗)

เนติ ๕๔

เทพ (จน.)

ไท กู้ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

+ จำนองที่ดินวงเงิน

จำนอง ๖๐๐,๐๐๐ บาท

(ที่ดินมีราคา ๑ ล้านบาท)

หลังจากไท จำนอง

ได้ ๒ วัน

ทอง ค่ำๆ

ต่อมาเทพปลด จำนองที่ดินให้นายไท

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๔ ข้อ ๕...การที่นายเทพ (เจ้าหนี้)
ปลดจำนองที่ดินให้แก่นายไท (ลูกหนี้) เป็นเหตุให้นายทองผู้ค้ำประกัน

ไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนองอันได้ให้ไว้แก่นายเทพแต่ก่อนทำสัญญา

ค้ำประกันเพื่อชำระหนี้กู้ยืมเงิน นายทองจึงหลุดพ้นจากความรับผิด

เพียงเท่าที่ตนต้องเสียหายเพราะการปลดจำนองตามมาตรา ๖๕๗

ที่ดินดังกล่าวมีราคา ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่จำนองเป็นประกันหนี้

เพียง ๖๐๐,๐๐๐ บาท นายทองจึงหลุดพ้นจากความรับผิด ๖๐๐,๐๐๐ บาท...

เนติ ๕๗

แดง (จน.)

ดำ ฐู ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

+ จำน่าแหวนเพชร

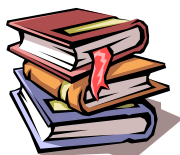
ราคา ๖๐๐,๐๐๐ บาท

พร้อมกับ

มี ขาว ค่ำๆ

ต่อมาแดงให้ดำยืมแหวนเพชรแล้วดำไม่คืน

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๗ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...
การที่นายแดงผู้รับจํานำให้นายดำยืมแหวนเพชรไป
(ราคา ๖๐๐,๐๐๐ บาท ที่นายดำนำมาจํานำไว้ตั้งแต่
นายดำทำสัญญากู้ยืมเงิน) ทำให้ทรัพย์สินที่จํานำกลับ
คืนสู่ครอบครองของนายดำผู้จํานำ สิทธิจํานำจึงระงับ
ตามมาตรา ๗๖๕ (๒) (เทียบ ฎ.๒๕๑๗/๒๕๓๔) และ
เป็นเรื่องเจ้าหนี้ทำให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจรับช่วงสิทธิ
จํานำได้เพราะการกระทำของเจ้าหนี้ตามมาตรา ๖๕๗
นายขาวผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ
เท่าที่ตนเสียหายคือ ๖๐๐,๐๐๐ บาท... (เนติ ๓๓, ๓๕)

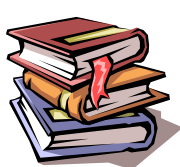
จน.

2 ใช้นี้แทน ๕๕๐,๐๐๐ บาท
(ต้น ๕๐๐,๐๐๐ ดอกเบี้ย ๕๐,๐๐๐)

คำ กู้ ๕ แสน
คืนภายใน ๑ ปี
ดอกเบี้ย ๑๐% ต่อปี
+ จำนองบ้าน
+ จำนารถยนต์

1
คำ

2
จำนอง
ที่ดิน

เนติ ๓๒

ไท (จน.)

เอก กู้ ๒๐๐,๐๐๐ บาท

+ จำนำแหวนเพชร

ราคา ๓๐,๐๐๐ บาท

พร้อมกับ

มี จัตุ

งานอยู่ที่ดิน

ต่อมาไทคืนแหวนเพชรให้เอกไป

ม.๖๕๗ นำไปใช้กับผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วย (ม.๗๒๗)

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๓๒ ข้อ ๔ นายเอกทำสัญญากู้เงิน
นายโท ๒๐๐,๐๐๐ บาท และได้มอบแหวนเพชรราคา ๓๐,๐๐๐ บาท
จํานําเป็นประกัน โดยมี...นายจัตวาจดทะเบียนจํานองที่ดินของตน...
เป็นประกันหนี้รายนี้ไว้... ธงคำตอบ... การที่นายโทเจ้าหนี้คิน
แหวนเพชรที่จํานําให้นายเอกลูกหนี้ไป อันทำให้สัญญาจํานําระงับ
ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๗๖๕ (๒) นั้น เป็นเหตุให้นายจัตวาผู้จํานอง
ไม่อาจรับช่วงสิทธิจํานําได้ นายจัตวาย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ
เท่าที่ตนต้องเสียหายตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๕๗, ๗๒๗ คือเท่ากับ
ราคาแหวนเพชร ๓๐,๐๐๐ บาท ที่นายโทคินให้นายเอกไป...

แต่ต้องระวัง หากไม่เป็นการจำหน่ายเสียแล้วก็ไม่เป็นการทำให้
ผู้ค้าประกันไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำหน่าย ผู้ค้าประกันจึงไม่หลุดพ้น
ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๑ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...สัญญาระหว่าง
นายเมือง (ลูกหนี้) กับนายแสง (เจ้าหนี้) แม้จะทำเป็นหนังสือระบุว่า
นายเมืองจำหน่ายเครื่องจักร **แต่เมื่อไม่มีการส่งมอบเครื่องจักรนั้นให้แก่**
นายแสงจึงไม่เป็นการจำหน่ายตามมาตรา ๗๔๗ (ฎ.๔๒๗๘/๒๕๓๔)
ดังนั้นแม้ต่อมานายแสงซึ่งเป็นเจ้าหนี้จะแจ้งต่อนายเมืองว่าไม่ต้องการ
รับจำหน่ายอีกต่อไป ก็ไม่เป็นการทำให้นายสีผู้ค้าประกันไม่อาจ
เข้ารับช่วงสิทธิจำหน่ายที่ได้ให้ไว้แก่นายแสงเจ้าหนี้แต่ก่อนหรือในขณะที่
ทำสัญญาค้ำประกันตามมาตรา ๖๕๗ นายสีผู้ค้าประกันจึงไม่หลุดพ้น
ความรับผิดตามราคาเครื่องจักร ดังนั้น นายสีต้องรับผิดตามสัญญา
ค้ำประกัน ชำระหนี้ค่าจ้าง ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท แก่นายแสงผู้รับจ้าง

๑) ม.๖๕๗

- กรณีที่เจ้าหนี้ปลดจำนองหรือจำนำนั้น เฉพาะกรณีที่เจ้าหนี้ปลดจำนองหรือจำนำในทรัพย์สินจำนองหรือจำนำของลูกหนี้เท่านั้น จึงจะทำให้ผู้ค้ำประกันหลุด ถ้าเจ้าหนี้ปลดจำนองหรือจำนำในทรัพย์สินที่บุคคลอื่นนำมาประกันหนี้ ผู้ค้ำประกันไม่หลุด (ฎ.๑๓๓๓๗/๕๖)
- มาตรการนี้ลูกหนี้ต้องจำนองหรือจำนำให้แก่เจ้าหนี้ตั้งแต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน ถ้าลูกหนี้จำนองหรือจำนำภายหลังจาก มีการทำสัญญาค้ำประกัน แม้เจ้าหนี้ปลดจำนองหรือจำนำให้ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันก็ไม่หลุด (เนติ ๗๓)

ช่าง (จน.)

เพชร

กู้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท

มรกต

จำนองที่ดิน

วันถัดจากมรกตจำนอง เพชรจำนำรถยนต์

แต่ต่อมาช่างเห็นว่ารถยนต์เก่ามากจึงคืนรถยนต์ให้เพชรไป

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๓ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...
ส่วนการที่นายช่างคินรดยนต์ (ทรัพย์จำนำ) ให้แก่
นายเพชรไป แม้เป็นการกระทำของนายช่างเจ้าหนี้
ที่ทำให้จำนำระงับ แต่สิทธิจำนำดังกล่าวนายเพชร
ได้ให้ไว้แก่นายช่างภายหลังที่นายมรกตได้ทำสัญญา
จำนองแล้ว นายมรกตจึงไม่พ้นความรับผิดชอบในหนี้
ส่วนนี้ตาม ป.พ.พ. ม.๖๕๗ ประกอบ ม.๗๒๗

๑) ม.๖๕๗

- รวมสิทธิยึดหน่วง แต่ไม่รวมสิทธิที่ไม่อยู่เหนือทรัพย์สิน เช่น

การยึดโฉนด ถ้า จน.คินโฉนด ไม่เข้า ม.๖๕๗ (ฎ.๒๗๑๘/๑๕)

หรือสิทธิเบิกเงินจากบัญชีเงินฝากเพื่อหักหนี้ ไม่ใช่สิทธิตาม

ม.๖๕๗ (ฎ.๑๒๕/๔๔)

- ข้อตกลงยกเว้นมาตรา ๖๕๗ ซึ่งไม่ใช่กฎหมายอันเกี่ยวข้องกับ

ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนใช้บังคับได้

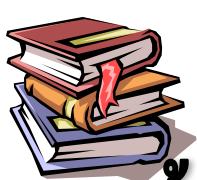
ไม่เป็นโมฆะ และมาตรา ๖๘๕/๑ ไม่ได้ระบุนำไว้ (ฎ.๘๓๗๐/๕๑)

๑) ม.๖๕๗

สิทธิตามมาตรา ๖๕๗ นั้น ต้องเป็นสิทธิที่ให้อำนาจแก่เจ้าหนี้เหนือทรัพย์สิน
ของลูกหนี้ เช่น การจำนอง จำน่า หรือบุริมสิทธิ

ฎ.๒๗๑๘/๑๕ สิทธิตามมาตรา ๖๕๗ นั้น ต้องเป็นสิทธิที่ให้อำนาจแก่เจ้าหนี้
เหนือทรัพย์สินของลูกหนี้ เช่น การจำนอง จำน่า หรือบุริมสิทธิ โฉนดเป็น
เพียงเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน จำเลยที่ ๑ มอบโฉนดให้โจทก์ยึดถือไว้
ไม่ทำให้โจทก์มีสิทธิใด ๆ ในทรัพย์สิน คือที่ดินตามโฉนด การที่โจทก์คืนโฉนด
ให้จำเลยที่ ๑ ไป จึงไม่เป็นเหตุทำให้จำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันพ้นความรับผิดชอบได้

๑) ม.๖๕๗

แม้ผู้คำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลตกลงรับผิดชอบอย่างลูกหนี้รวมก็

ไม่เสียสิทธิตามมาตรา ๖๕๗, ๗๐๐(ฏ.๘๕๓/๔๐(เนติ๕๑,๕๔,๕๕))

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๔ ข้อ ๔ ธงคำตอบ ...

ผู้คำประกันที่ยอมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้รวมก็ยังเป็นผู้คำประกัน

ไม่ใช่ลูกหนี้ชั้นต้น จึงมีสิทธิตาม ป.พ.พ.มาตรา ๗๐๐ และ ๖๕๗...

(ปัจจุบันมีเพียงผู้คำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลเท่านั้นที่จะยอม
รับผิดชอบอย่างลูกหนี้รวมได้)

การคืนทรัพย์สินซึ่งเป็นหลักประกันเนื่องจากได้รับชำระหนี้ครบถ้วนแล้วไม่ใช่กรณีตามมาตรา ๖๕๗

ฎ.๕๕๔๔/๕๕ หนี้ประธานระงับไป ส.ญ.จำนองจึงระงับสิ้น
ไปด้วยตาม ม.๗๔๔(๑) จำเลยผู้รับจำนองไม่อาจหน่วยงานหนี้ยว
ถือสิทธิใดๆ ใน ส.ญ.จำนองและทรัพย์สินที่จำนองไว้ได้อีก การที่
จำเลยจดทะเบียนปลดจำนองให้แก่ อ. และ ว. จึงเป็นการกระทำ
ไปตามหน้าที่ของ จน.ผู้ที่ได้รับชำระหนี้ครบถ้วนแล้ว ย่อม
ต้องคืนทรัพย์สินซึ่งเป็นหลักประกันการชำระหนี้แก่เจ้าของทรัพย์สิน
การกระทำของจำเลยจึงหาเป็นละเมิดต่อโจทก์ไม่ และหาเป็นการ
กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้ารับช่วง
ในสิทธิจำนองที่ได้ให้ไว้แก่ จน.ตาม ม.๖๕๗ ไม่ เพราะมาตรา
ดังกล่าวเป็นกรณี จน.กระทำให้สิทธิหรือจำนองที่มีเพื่อประโยชน์
ในการได้รับชำระหนี้ลดน้อยลงก่อนการได้รับชำระหนี้จนครบ

คำา๗

ร. ตัวที่สอง ระงับ (ม.๖๕๘)

หนังสือประธานที่คำาประกันระงับ
ผู้คำาประกันหลุด เช่น ลูกหนี้
ชำระหนี้แล้ว เจ้าหนี้ปลดหนี้
แล้ว มีการแปลงหนี้ใหม่แล้ว
เป็นต้น

คำา ๑

ด. ตัวที่สาม เลิกคราวอันเป็นอนาคต (ม.๖๕๕)

หน้าที่คำาประกันเพื่อกิจกรรมเนื่องกันไป

หลายคราวไม่จำกัดเวลา ผู้คำาประกันมี

สิทธิบอกเลิกคราวอันเป็นอนาคตได้

โดยหลุดพ้นไม่ต้องรับผิดชอบคราว

ในอนาคต

คำา ๆ

ผ. ตัวที่สี่ ผ่อนเวลา (ม.๗๐๐)

หนังสือคำาประกันมีกำหนด

เวลาชำระหนี้แน่นอนและ

เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่

ลูกหนี้ ผู้คำาประกันหลุด

คำา ๗

ม. ตัวที่ห้า ไม่ยอมรับชำระหนี้ (ม.๗๐๑)
เมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ผู้ค้ำประกัน
ขอปฏิบัติกิจการชำระหนี้ (แบบครบถ้วน
ถูกต้องทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอม
รับชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันหลุด

คำฯ

๔. ความระงับ (หลุดพ้นหรือเลิก)

๑) จน.กระทำให้ผู้คำฯ ไม่อาจเข้า
รับช่วงสิทธิอันให้ไว้แก่ จน. (ม.๖๕๗)

๒) หนี้ประธานระงับสิ้นไป (ม.๖๕๘)

๓) คำฯ กิจการเนื่องกันฯ ไม่จำกัดเวลา
ผู้คำฯ เลิกคราวอันเป็นอนาคต(ม.๖๕๙)

๔) คำฯ หนี้ต้องชำระ ณ เวลาแน่นอน
จน.ยอมผ่อนเวลาให้แก่ ตน. (ม.๗๐๐)

๕) ผู้คำฯ ขอชำระเมื่อถึงกำหนดชำระ
จน.ไม่ยอมรับชำระหนี้ (ม.๗๐๑)